

Memo: Uitkomsten zomergesprekken

Aanleiding

Na het webinar van 16 juni 2021, waarbij de bewoners uit de Beek e.o. zijn bijgepraat over het onderzoek naar een warmtenet in de buurt, zijn we in juli en augustus actief langs de deuren gegaan. Deze rondgang in de buurt hebben we de naam 'zomergesprekken' gegeven. Tijdens de rondgang hebben we bewoners de mogelijkheid geboden om in gesprek te gaan met ons over een warmtenet in de wijk. Ook hebben we, na goedkeuring van de bewoners, mondeling een enquête afgenomen. De aanleiding voor de zomergesprekken is de wens om een gevoeligheidsanalyse uit te kunnen voeren op de businesscase. We willen deze tevens aanvullen met lokale informatie uit de buurt.

Doelstelling

De zomergesprekken hebben de volgende drie doelen:

- 1) Het verzamelen van input voor de businesscase voor het aanleggen van een warmtenet in de wijk. Door middel van een analyse van de uitkomsten kunnen we een gevoeligheidsanalyse uitvoeren op de businesscase.
- 2) Het aanhalen van contacten met de bewoners door face-to-face een gesprek te voeren en de vraagstellingen en antwoorden uit de enquête persoonlijk te bespreken met de bewoners.
- 3) Deelnemers het informeren van bewoners over het onderzoek naar een warmtenet en werven voor het vervolgonderzoek, ook wel 'keukentafelgesprekken' genoemd.

Context

In de zomer van 2021 (week 28, 29 en 33) is de rondgang in de wijk gemaakt. In totaal hebben we 283 huishoudens uit de grondgebonden woningen benaderd voor het gesprek en het afnemen van de enquête. Voor de VvE's gaan we komende maanden een alternatieve route volgen. De rondgang in de wijk resulteerde in 198 respondenten. Ruim 81% van de benaderde huishoudens wilde zowel het gesprek voeren als antwoord geven op de vragen uit de enquête. Dit komt neer op 161 huishoudens. 47 van de 198 huishoudens zijn wel bereikt, maar wilden niet deelnemen aan de enquête. In sommige gevallen resulteerde dit wel in een mogelijkheid om een kort gesprek aan te gaan met de bewoners. Door middel van de vragenlijst zijn huishoudens bereikt uit alle straten. De bereidheid van de bewoners om de vragenlijst in te vullen schommelt tussen de 69% in Epe tot en met 84% in Riete, Gouwe en Eem. Het grootste deel van de respondenten zijn bewoners van een koopwoning (130), gevolgd door een particuliere huurwoning (22) en tot slot een sociale huurwoning (9).

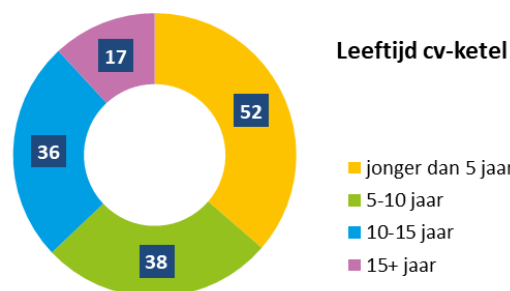
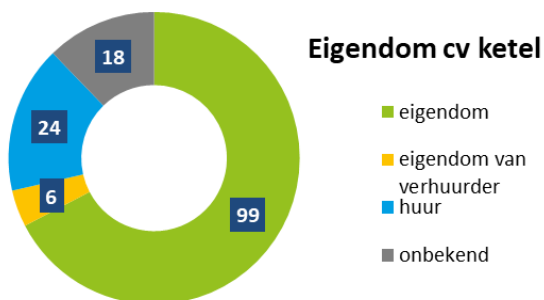
Om te zorgen dat we zoveel mogelijk bewoners konden bereiken, zijn er meerdere rondgangen gemaakt in de buurt en zijn kaartjes met contactgegevens achtergelaten bij woningen waar niemand thuis was. Indien deze bewoners toch interesse hadden om mee te doen, gingen we nogmaals langs. De bereidheid onder de bewoners uit Beek e.o. om mee te werken aan de 'zomergesprekken' is met de 81% hoog te noemen.

Belangrijkste bevindingen

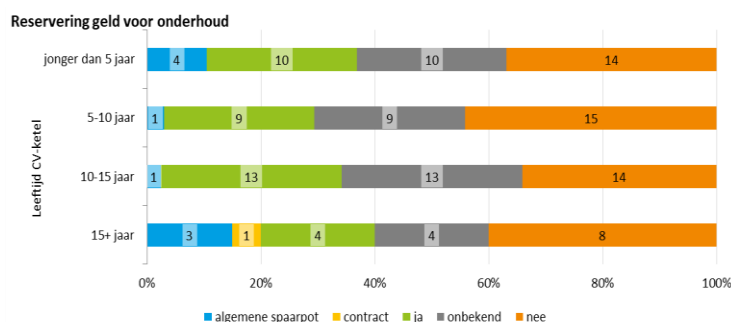
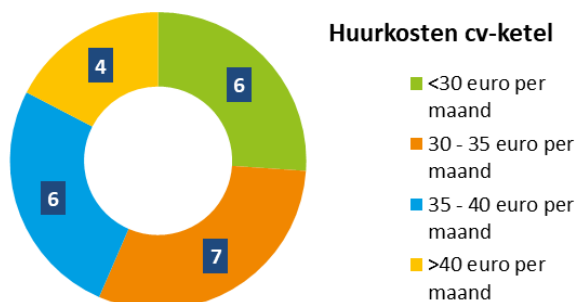
Uit de 161 ingevulde enquêtes is zowel belangrijke feitelijke als niet-feitelijke informatie te halen. Hieronder gaan we eerst in op de feitelijke informatie, gevolgd door de uitkomsten die meer gericht zijn op gedrag en bereidheid van de bewoners. Om de gevoeligheidsanalyse uit te kunnen voeren met de businesscase is de focus gelegd op vraagstellingen over technische informatie van de cv-ketel en financiële gegevens ten aanzien van energieverbruik.

Cv-ketel

De cv-ketel is in de meeste gevallen in eigendom van de bewoner (99 huishoudens) of wordt gehuurd (24 huishoudens). De gemiddelde leeftijd van de cv-ketels in de wijk is relatief jong, meer dan de helft van de cv-ketels in de wijk is 10 jaar of jonger. De meest voorkomende locatie van de cv-ketel is de 2e verdieping. Bijna driekwart van de respondenten heeft namelijk op deze locatie de ketel hangen.

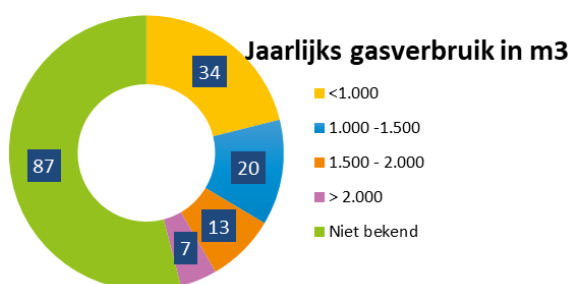
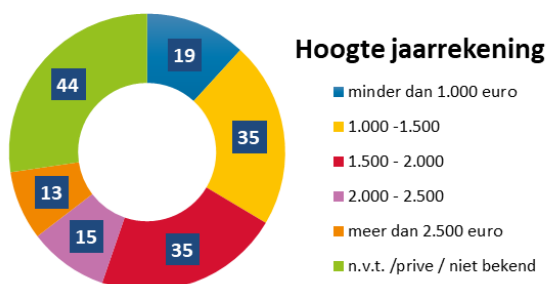

Bewoners die de ketel huren, betalen gemiddeld tussen de € 25 en € 44 per maand. De aanschafprijs van de cv-ketel wordt door bewoners die een ketel in eigendom hebben geschat tussen de € 1.000 en € 2.000. De leeftijd van de huidige ketel lijkt weinig tot geen invloed te hebben op het genoemde bedrag bij deze inschatting. Op de vraag of men geld reserveert voor onderhoud of vervanging van de ketel, blijkt dat maar een klein aantal bewoners dit doet (38 huishoudens voor onderhoud en 27 voor vervanging). Hieruit blijkt dat ongeveer 86% van de bewoners geen specifiek potje met geld reserveert voor onderhoud of vervanging. Uit de resultaten blijkt geen verband tussen de reservering van geld en de leeftijd van de cv-ketel. Wel blijkt dat eigenaren van een koopwoning vaker geld reserveren voor eventueel te maken kosten.

Energieverbruik

Ten aanzien van het verbruik van gas en elektriciteit zien we dat de gemiddelde hoogte van de jaarrekening ligt tussen de € 1.000 en € 2.000 ligt. Waarbij er jaarlijks gemiddeld 1.900 kWh aan stroom wordt verbruikt en gemiddeld 1.160 m³ aan gas. Het grootste deel van de respondenten (87 huishoudens) konden de inschatting voor het jaarlijks gasverbruik niet maken. Mogelijk speelt hier mee dat de enquête aan de deur is afgenomen.

Duurzame maatregelen

Isolatieglas is de meest voorkomende maatregel die reeds genomen is door bewoners van een koopwoning. 126 huishoudens hebben in deze maatregel geïnvesteerd. Hierbij is de kanttekening op zijn plaats dat sommige mensen dubbel glas ook zien als isolatieglas. Wat ook valt op te maken uit de enquête is dat er vaak combinaties van maatregelen zijn getroffen, zoals een combinatie van isolatieglas met dak-, vloer- en spouwmuurisolatie. De minst reeds uitgevoerde maatregel in de wijk zijn zonnepanelen. Op dit moment hebben 29 van de 161 huishoudens zonnepanelen geïnstalleerd.

Houding en gedrag ten opzichte van verduurzaming

De antwoorden op de open vragen en vragen die gericht zijn op het gedrag geven een goede beeld van de bereidheid van bewoners en het overall sentiment in de wijk.

Als antwoord op de vraag of, en zo ja welke comfortproblemen men ervaart in de woning worden tocht, vocht (m.n. in kruipruimte) en het niet goed kunnen verwarmen (in de wintermaanden) of koelen van de woning (in de zomermaanden) met name genoemd. De huishoudens die aangeven comfortproblemen te ervaren zijn over het algemeen ook de huishoudens die weinig tot geen duurzame maatregelen hebben getroffen in de woning.

Een groot deel van de huishoudens staat wel open voor het nemen van (aanvullende) duurzame maatregelen aan de woning. 98 van de 161 huishoudens beantwoordt deze vraag met 'ja'. Met name de wens om beter te isoleren, zonnepanelen aan te brengen en de verbetering van de kozijnen en glaswerk worden genoemd als wenselijke toekomstige aanpassingen aan de woning.

Tevens valt op te maken uit de gegeven antwoorden dat 11 van de 161 huishoudens wel eens geen energie heeft gebruikt vanwege de kosten. Daarvan geven 5 aan dat geld lenen of uitgeven tot de mogelijkheden behoort, als dat lagere maandlasten en een subsidie oplevert. In totaliteit geven 63 huishoudens aan mogelijk bereid te zijn geld te lenen of geld uit te geven indien het subsidie en een lagere maandlasten oplevert. Het grootste deel (kan) hier nu geen specifieke voorwaarden voor aangeven. Van het deel van de respondenten die hier wel een voorwaarde aan hangt, betreft het met name het vraagstuk om welk bedrag het dan zou gaan en wat het oplevert? Bij ongeveer een derde van de huishoudens die aangeven bereid te zijn om geld te lenen of uit te geven als dit een lagere maandlasten oplevert, spelen comfortproblemen in de woning. Het ervaren van comfortproblemen leidt er dus niet direct toe dat men ook overweegt of bereid is om geld te lenen.

Vervolgonderzoek

In totaal geven 60 van de 161 huishoudens uit de enquête aan dat zij openstaan voor deelname aan het vervolgonderzoek. Twee respondenten willen juist betrokken blijven bij het onderzoek omdat zij geen voorstander zijn van het project. De bereidwilligheid van de bewoners om betrokken te worden bij het vervolgonderzoek is groter dan verwacht. Bij de start van de zomergesprekken gingen we uit van ongeveer 30 huishoudens.

Uit de gegeven antwoorden valt op te maken dat deze "groep" het wel belangrijk vindt om meer informatie te ontvangen over de werking van het systeem, de techniek en het kostenplaatje. Het vervolgonderzoek waar zij voor worden benaderd betreft een 'keukentafelgesprek'. Tijdens dit gesprek wordt er een detailopname van de woning gemaakt en wordt er gesproken over de financiële kant van (verdere) verduurzaming. Deze gesprekken worden tevens gebruikt om extra informatie te geven over een warmtenet, de impact hiervan en om de drijfveren/weerstand bij bewoners op te halen.

Meest voorkomende reden dat huishoudens niet willen deelnemen aan het vervolgonderzoek zijn:

- Bewoner huurt de woning (particulier). De bewoner heeft geen directe invloed op duurzame maatregelen.
- Bewoners is op leeftijd en ziet een verandering als deze niet zitten
- Bewoner wil inzicht in kosten
- Bewoner is in algemeenheid sceptisch of staat negatief tegenover aardgasvrij wonen of een warmtenet.

Conclusie

De bewoners in de wijk Beek e.o. zijn over het algemeen (positief) kritisch, maar tegelijk ook wat afwachtend en sceptisch over het warmtenet en 'van het gas afgaan'. Er leeft wel een zekere mate van nieuwsgierigheid naar het warmteconcept, maar de houding 'eerst zien, dan geloven' voert nog vaak de boventoon. Op dit moment is het nog te vroeg om iets over draagvlak te kunnen zeggen. Veel bewoners willen eerst het eindplaatje zien voordat men een keuze kan maken. Veel vragen die gesteld werden door de bewoners gingen over de betrouwbaarheid van het systeem, de werking van het systeem en de kosten die hiermee gepaard gaan.

Concluderend kunnen we stellen dat de drie doelen van de zomergesprekken zijn behaald. De informatie die naar voren is gekomen uit de vragenlijst dient als bruikbare bron voor de aanvulling van de businesscase. Tezamen met de uitkomsten uit het vervolgonderzoek zal de volledige gevoeligheidsanalyse op de businesscase uitgevoerd kunnen worden.

Tot slot kunnen we stellen dat het contact met de bewoners in de buurt is aangehaald. Veel mensen wilden meewerken aan het onderzoek en er is een goede spreiding bereikt in de wijk door de hoge deelname in alle straten van Beek e.o. Op zowel communicatief als sociaal vlak had de gekozen werkwijze (het langs de deuren gaan) van de zomergesprekken een grote meerwaarde. Er is een beter gevoel ontstaan bij het sentiment in de buurt en het aantal huishoudens dat heeft aangegeven te willen deelnemen aan het vervolgonderzoek was boven verwachting. Het streven was 30 huishoudens, de uitkomst naar aanleiding van de zomergesprekken is 60 huishoudens.

Vervolgstappen

De eerstvolgende vervolgstappen in het traject naar het onderzoek naar het warmtenet zijn:

- 1) Het voeren van de vervolggesprekken, ook wel 'keukentafelgesprek' genoemd, met de 60 huishoudens die hebben aangegeven hiervoor open te staan.
- 2) De uitkomsten van de vervolggesprekken vergelijken met de uitkomsten uit de zomergesprekken en een gevoeligheidsanalyse uitvoeren met de business case.